

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการสัมผัสต่อการลดความวิตกกังวลในผู้ป่วยหลังผ่าตัด โดยเปรียบเทียบระดับความวิตกกังวลของผู้ป่วยภายในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง รวมทั้งเปรียบเทียบระดับความวิตกกังวลระหว่างผู้ป่วยกลุ่มควบคุมและผู้ป่วยกลุ่มทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นผู้ป่วยหญิงหลังผ่าตัดภายใต้การเฝ้าระวังความรู้สึกแบบทั่วไป ณ ห้องผ่าตัดหลังผ่าตัดศัลยกรรมและนรีเวชกรรม หอผู้ป่วยศัลยกรรมหญิง 1, 2 หอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูกหญิง 1, 2 รวมทั้งหอผู้ป่วยนรีเวชกรรม 1, 2 โรงพยาบาลทหารอากาศเชียงใหม่ ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ ถึง เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2536 จำนวน 30 ราย โดยเลือกคุณสมบัติตามเกณฑ์ คือ อายุระหว่าง 20 - 60 ปี สามารถอ่านออก เขียนได้ ไม่เคยมีประสบการณ์การผ่าตัดมาก่อน ไม่มีภาวะแทรกซ้อนทั้งก่อนและหลังผ่าตัด มีสติสัมปชัญญะดี ไม่มีปัญหาโรคจิตหรือโรคระบบประสาท และยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภทคือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แบบแผนการสัมผัส ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดของโทวา และแคล์เมเยอร์ ร่วมกับแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ทำให้การสัมผัสมีคุณภาพของไวส์ส รวมทั้งความรู้จากการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข จากนั้นผู้วิจัยนำแบบแผนการสัมผัสที่สร้างขึ้นไปฝึกทดลองปฏิบัติกับผู้ป่วยที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 ราย เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมชาติ ต่อเนื่องและหาปัญหาเพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไข ก่อนนำมาใช้จริง สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนตัว แบบประเมินความวิตกกังวลขณะเผชิญของสปิลเบอร์เกอร์และคณะ ที่ได้รับการแปลเป็นภาษาไทย

โดย นิตยา ศษภักดี สายฤดี วรกิจโกศาทร และ มาลี นิสสัยสุข ผู้วิจัยได้นำไปใช้กับผู้ป่วยที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 ราย ได้ค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของครอนบาคเท่ากับ .89 นอกจากนี้ผู้วิจัยยังใช้มาตรวัดความวิตกกังวล ที่ดัดแปลงมาจากแนวคิดของวีเวอร์และโลวี ร่วมอีกด้วย โดยนำไปทดลองใช้กับผู้ป่วยที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 ราย นำไปคำนวณหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ร่วมกับแบบประเมินความวิตกกังวลขณะเผชิญ ของสปีลเบอร์เกอร์และคณะตามวิธีของเพียร์สัน ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .83

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแบ่งวิธีดำเนินการศึกษาเป็น 2 ระยะ คือระยะก่อนและหลังผ่าตัด ระยะก่อนผ่าตัดดำเนินการโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วสุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มควบคุมหรือกลุ่มทดลอง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ด้วยวิธีการจับสลากแบบไม่แทนที่ จากนั้นผู้วิจัยแจ้งให้ผู้ป่วยทราบ อธิบายวัตถุประสงค์ของการศึกษา พร้อมทั้งขอความร่วมมือและบันทึกข้อมูลทั่วไปลงในแบบบันทึก ประเมินความวิตกกังวลแฝง เพื่อใช้ในการจับคู่กลุ่มตัวอย่าง แนะนำวิธีประเมินความวิตกกังวลด้วยมาตรวัดความวิตกกังวล ระยะหลังผ่าตัดดำเนินการหลังจากผ่าตัดแล้ว 2 ชั่วโมง เมื่อผู้ป่วยรู้สึกตัวดี สามารถตอบคำถามที่เกี่ยวกับเวลา สถานที่ และบุคคลได้ถูกต้องแล้ว ผู้วิจัยเริ่มการทดลองโดยนับเป็นเวลา 1.00 ชั่วโมงของช่วงการทดลอง โดยดำเนินการกับผู้ป่วยกลุ่มทดลองดังนี้ ประเมินความวิตกกังวลครั้งที่ 1 ก่อนการทดลองที่เวลา 1.00 ชั่วโมงของช่วงการทดลอง ด้วยมาตรวัดความวิตกกังวล ให้สัมผัสครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 4 ที่เวลา 1.00 2.00 3.00 และ 4.00 ชั่วโมงของช่วงการทดลอง จากนั้นประเมินความวิตกกังวลครั้งที่ 2 ถึงครั้งที่ 5 ด้วยมาตรวัดความวิตกกังวลเมื่อเสร็จสิ้นการสัมผัสที่เวลา 1.10 2.10 3.10 และ 4.10 ชั่วโมงของช่วงการทดลอง ตามลำดับ ให้สัมผัสครั้งที่ 5 ที่เวลา 5.00 ชั่วโมงของช่วงการทดลอง หลังจากนั้นประเมินความวิตกกังวลครั้งที่ 6 ด้วยมาตรวัดความวิตกกังวลเช่นเดียวกับครั้งที่ 1 และประเมินด้วยแบบประเมินความวิตกกังวลขณะเผชิญ ของสปีลเบอร์เกอร์ที่เวลา 5.10 ชั่วโมงของช่วงการทดลอง สำหรับกลุ่มควบคุมดำเนินการทุกขั้นตอนเช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง ยกเว้นการให้สัมผัสตามแบบแผนที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง นำมาแจกแจงความถี่ ร้อยละ
2. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนความวิตกกังวล ที่ได้จากมาตรวัดความวิตกกังวลของผู้ป่วยกลุ่มที่ไม่ได้รับการสัมผัสและผู้ป่วยที่ได้รับการสัมผัสก่อนและหลังการทดลองที่เวลา 1.00 1.10 2.10 3.10 4.10 และ 5.10 ชั่วโมงของช่วงการทดลอง โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางเมื่อมีการวัดซ้ำ และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่โดยวิธีการเปรียบเทียบเชิงพหุคูณแบบตูกี้
3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนความวิตกกังวลที่ได้จากแบบประเมินความวิตกกังวลขณะเผชิญ ของสปีลเบอร์เกอร์ ที่เวลา 5.10 ชั่วโมงของช่วงการทดลอง ระหว่างผู้ป่วยกลุ่มที่ไม่ได้รับการสัมผัสกับผู้ป่วยกลุ่มที่ได้รับการสัมผัส โดยใช้การทดสอบ $t - test$

ผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบ ระดับความวิตกกังวลของผู้ป่วยกลุ่มทดลองก่อนและหลังการสัมผัส พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความวิตกกังวลของผู้ป่วยกลุ่มทดลอง หลังการสัมผัส ลดลงมากกว่าก่อนการสัมผัส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. การเปรียบเทียบ ระดับความวิตกกังวลของผู้ป่วยกลุ่มควบคุมในแต่ละช่วงเวลา พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความวิตกกังวลของผู้ป่วยกลุ่มควบคุมที่ประเมินได้ในครั้ง 1 มีค่ามากกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความวิตกกังวลที่ประเมินได้ในครั้งที่ 4 5 และ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. การเปรียบเทียบ ระดับความวิตกกังวลระหว่างผู้ป่วยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ผู้ป่วยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความวิตกกังวลลดลงมากกว่าผู้ป่วยกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ช่วยให้ผู้ป่วยคลายความวิตกกังวล และมีความสุขสบาย อบอุ่นใจ มีกำลังใจมากขึ้น รวมทั้งทำให้ผู้ป่วยมีทัศนคติที่ดีต่อพยาบาลอีกด้วย
2. เป็นแนวทางสำหรับบุคลากรทางการพยาบาล ในการนำการสัมผัสไปใช้เพื่อลดความวิตกกังวลของผู้ป่วยหลังผ่าตัด
3. เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียน การสอน แก่นักศึกษาพยาบาล เกี่ยวกับการพยาบาลเพื่อลดความวิตกกังวลของผู้ป่วยหลังผ่าตัด
4. เป็นแนวทางในการทำวิจัยเกี่ยวกับการให้สัมผัสต่อการลดความวิตกกังวล ในกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน เช่น ผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะวิกฤต เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการสนับสนุน เผยแพร่ให้ญาติของผู้ป่วยและบุคลากรในทีมสุขภาพ ได้ตระหนัก และเห็นความสำคัญของการสัมผัส เพื่อลดความวิตกกังวลในผู้ป่วยหลังผ่าตัด
2. หลังผ่าตัดควรเริ่มให้สัมผัสแก่ผู้ป่วยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ป่วยเกิดความรู้สึกปลอดภัย อบอุ่นใจ และคลายความวิตกกังวล
3. ควรสอดแทรกเนื้อหาเรื่องการสัมผัสในบทเรียนการพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับจิตสังคม ทั้งนี้เพื่อ กระตุ้นให้นักศึกษาได้เห็นบทบาทอิสระของวิชาชีพ และนำการสัมผัสไปใช้ในการวางแผนการพยาบาลเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยที่มีความวิตกกังวล ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป
4. ควรมีการมอบหมายงาน และให้โอกาสนักศึกษาได้รับฝึกหัดชม ในการดูแลทางด้านจิตใจ ด้วยการสัมผัส แก่ผู้ป่วยเป็นรายบุคคล เพื่อให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ และฝึกทักษะในการดูแลผู้ป่วยด้วยบทบาทอิสระ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลของการสัมผัสในประเด็นอื่น ๆ เช่น ความพึงพอใจ หรือทัศนคติของผู้ป่วยต่อการสัมผัสของพยาบาล เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยในลักษณะเดียวกันซ้ำอีก โดยเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้น เพื่อให้ผลการวิจัยสามารถอ้างอิงถึงประชากรได้กว้างขวางมากขึ้น แต่ไม่จำเป็นต้องประเมินความวิตกกังวลทุกชั่วโมง เพราะจะเป็นการรบกวนผู้ป่วยมากเกินไป

ข้อจำกัดในการวิจัย

ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่สามารถควบคุมปัจจัยบางอย่างที่มีผลต่อความวิตกกังวลของผู้ป่วยได้ เช่น ความเจ็บปวดของผู้ป่วย การได้รับยาแก้ปวด การเยี่ยมของญาติ เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยได้กล่าวไว้แล้วในการอภิปรายผล นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดในการเลือกเพศของกลุ่มตัวอย่าง เพราะ เพศเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความวิตกกังวล